

Обґрунтування до питання про прийняття постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП»

Відносини, які виникають між постачальниками та споживачами природного газу, з урахуванням їх взаємовідносин з операторами газорозподільної системи/газотранспортної системи регулюють Правила постачання природного газу, затверджені постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2496 (далі – Правила), розділом IV яких встановлено порядок зміни постачальника природного газу споживачем, що не є побутовим.

Так, відповідно до положень розділу IV Правил, кожен споживач має право на вільний вибір постачальника шляхом укладення з ним договору постачання природного газу відповідно до умов та положень, передбачених цими Правилами.

Зміні постачальника має передувати укладення договору постачання природного газу з новим постачальником та розірвання договору постачання природного газу з діючим постачальником або його призупинення в частині постачання природного газу в певному розрахунковому періоді. Для зміни постачальника у споживача має бути відсутня прострочена заборгованість за поставлений природний газ перед діючим постачальником, що підтверджується письмовою довідкою діючого постачальника або складеним з ним актом звірки взаєморозрахунків, або наявний письмовий дозвіл діючого постачальника на перехід споживача до нового постачальника.

Варто зазначити, що за результатами аналізу практичних аспектів застосування нормативно-правових актів, Регулятором були виявлені деякі питання, які потребують удосконалення, з метою підвищення ефективності та спрощення процедури зміни постачальника споживачами, що не є побутовими.

У зв'язку із зазначеним, керуючись положеннями статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон про НКРЕКП), з метою удосконалення положень нормативно-правових актів, що регулюють діяльність на ринку природного газу, та спрощення процедури зміни постачальника для споживачів, що не є побутовими, Департаментом із регулювання відносин у нафтогазовій сфері було розроблено проєкт постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП» (далі – Проєкт постанови).

Положеннями Проєкту постанови пропонується внести зміни до Кодексу газотранспортної системи, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2493 (далі – Кодекс ГТС) та Правил постачання, якими передбачено спрощення процедури зміни постачальника споживачем, що не є побутовим, що полягають в наступному:

- в процесі зміни постачальника участь або надання підтвердження з боку діючого постачальника природного газу споживачем не потребується;
- для зміни постачальника споживачу, що не є побутовим, необхідно письмово звернутись до нового постачальника із пропозицією укладення договору постачання природного газу;

- непобутовий споживач більше не зобов'язаний надавати новому постачальнику письмову довідку діючого постачальника або складений з ним акту звірки взаєморозрахунків про відсутності простроченої заборгованості;
- для завершення процедури зміни постачальник всі подальші заходи здійснюються новим постачальником через інформаційну платформу Оператора ГТС;
- після завершення процедури переходу до нового постачальника природного газ дія договору постачання в частині постачання природного газу, укладеного між непобутовим споживачем та попереднім постачальником, автоматично призупиняється.

Варто зазначити, що на виконання положень статті 15 Закону про НКРЕКП та положень глави 3 Порядку проведення відкритого обговорення проектів рішень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.06.2017 № 866, 31.07.2023 відбулися відкриті обговорення вищезазначеного Проекту постанови, під час яких були розглянуті надані суб'єктами ринку природного газу пропозиції та зауваження до Проекту постанови.

Разом з тим, відповідно до положень частини четвертої статті 12 Закону України «Про ринок природного газу» Регулятором було проведено консультацію із Секретаріатом Енергетичного Співтовариства стосовно внесення змін до Правил постачання та Кодексу ГТС, та отримано позитивну оцінку.

Враховуючи вищезазначене, Департамент із регулювання відносин у нафтогазовій сфері пропонує прийняти постанову НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП».

**Директор Департаменту
із регулювання відносин
у нафтогазовій сфері**

Олександр КОСЯНЧУК

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

Київ

№ _____

Про затвердження Змін до деяких
постанов НКРЕКП

Відповідно до статті 4 Закону України «Про ринок природного газу» та статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Зміни до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, що додаються.
2. Оператору газотранспортної системи у 10-денний строк здійснити необхідні заходи для забезпечення роботи інформаційної платформи з урахуванням змін, затверджених цією постановою.
3. Ця постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює

державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, крім пункту 1 цієї постанови, який набирає чинності через 10 календарних днів з дня її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Голова НКРЕКП

Костянтин УЩАПОВСЬКИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Національної комісії,
що здійснює державне
регулювання у сферах енергетики
та комунальних послуг
№ _____

Зміни
до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне
регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

1. У главі 5 розділу IV Кодексу газотранспортної системи, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30 вересня 2015 року № 2493, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 року за № 1378/27823:

1) в абзаці першому пункту 2 слова та цифру «пунктом 6 цієї глави» замінити словами «цією главою»;

2) в абзаці першому пункту 4 слово «новому» виключити;

3) пункт 5 викласти в такій редакції:

«5. Для непобутових споживачів новий постачальник природного газу закріплює (реєструє) споживача у власному Реєстрі споживачів на інформаційній платформі після укладення договору постачання природного газу з таким споживачем. Одразу після цього інформаційна платформа повідомляє діючого постачальника про зміну його споживачем постачальника із зазначенням дати початку постачання новим постачальником. При цьому інформація про найменування та ЕІС-код нового постачальника не надається діючому постачальнику.

При закріпленні споживача новий постачальник визначає дату початку періоду постачання природного газу, яка не може бути раніше ніж за 2 дні та не пізніше ніж 21 день з дня такого закріплення. Одразу після такого закріплення діючий постачальник природного газу автоматично на інформаційній платформі отримує повідомлення про виключення його споживача з Реєстру

споживачів постачальника із зазначенням дати виключення, після чого всі повідомлення/доручення на припинення (обмеження) постачання природного газу по такому споживачу, поданих після закріплення, відхиляються автоматично на інформаційній платформі.

Якщо на день закріплення споживача, що не є побутовим, у Реєстрі споживачів нового постачальника на інформаційній платформі буде відображена інформація про припинення (обмеження) або подання заявки на припинення (обмеження) постачання природного газу такому споживачу, інформаційна платформа автоматично відхиляє закріплення такого споживача в Реєстрі споживачів нового постачальника.

Споживач, що не є побутовим, автоматично виключається з Реєстру споживачів діючого постачальника на інформаційній платформі з дня початку періоду постачання природного газу новим постачальником.

Постачання природного газу новим постачальником (алокація спожитих споживачем обсягів природного газу за новим постачальником) здійснюється з дня початку періоду постачання природного газу, який визначається новим постачальником на інформаційній платформі згідно з умовами договору постачання природного газу.».

2. У Правилах постачання природного газу, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30 вересня 2015 року № 2496, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 року за № 1382/27827:

1) пункт 3 розділу I після абзацу першого доповнити новим абзацом другим такого змісту:

«Згода споживача на включення його в Реєстр споживачів постачальника визначається наявністю договору постачання природного газу, дію якого в частині постачання природного газу не було призупинено відповідно до вимог цих Правил та за яким обсяг та ціна є узгодженими на визначений період постачання природного газу.».

У зв'язку з цим абзаци другий – п'ятий вважати відповідно абзацами третім – шостим;

2) у розділі II:

абзац шостий пункту 1 виключити;

після пункту 2 доповнити новим пунктом 3 такого змісту:

«3. Реєстрація споживача у реєстрі споживачів постачальника на інформаційній платформі Оператора ГТС здійснюється постачальником на період дії укладеного договору постачання природного газу в частині його обов'язку постачати природний газ споживачу.

Споживач надає свою згоду постачальнику на включення його у Реєстр споживачів постачальника виключно шляхом укладення, продовження або поновлення дії договору постачання природного газу, за яким обсяг та ціна є

узгодженими на визначений період постачання природного газу. Якщо дію договору постачання було призупинено в частині постачання природного газу відповідно до вимог цих правил, вважається, що споживач за таким договором не надав згоду постачальнику на включення його в Реєстр споживачів постачальника. У випадку включення (наявності) споживача у Реєстр споживачів постачальника в розрахунковому періоді, не погодженому зі споживачем, такий постачальник не має права виставляти рахунок (платіжний документ) споживачу за поставлений природний газ (надані послуги постачання природного газу).».

У зв'язку з цим пункти 3 – 23 вважати відповідно пунктами 4 – 24;

в абзаці другому пункту 4 слова та знаки «за умови відсутності простроченої заборгованості за поставлений природний газ перед діючим постачальником, що підтверджується письмовою довідкою діючого постачальника або складеним з ним актом звірки взаєморозрахунків, або за умови наявності письмового дозволу діючого постачальника на перехід споживача до нового постачальника» виключити;

абзац п'ятий пункту 5 замінити новими двома абзацами такого змісту:

«За результатами розгляду поданих споживачем документів, постачальник зобов'язаний укласти договір постачання природного газу зі споживачем або письмово повідомити споживача про відмову в його укладенні протягом 21 календарного дня з дня письмового звернення споживача про намір (пропозицію) укладення договору постачання природного газу.

Постачальник природного газу для укладення договору постачання природного газу має право додатково вимагати інші документи.»;

у підпункті 13 пункту 6 слово «порядок» замінити словом «умови»;

в абзаці третьому пункту 9 знаки та слова «(за умови відсутності простроченої заборгованості споживача перед цим постачальником)» виключити;

абзац четвертий пункту 14 виключити.

У зв'язку з цим абзаци п'ятий – сьомий вважати відповідно абзацами четвертим – шостим;

в абзаці другому пункту 19 слова та знаки «та за відсутності простроченої заборгованості споживача за природний газ перед діючим постачальником, що підтверджується письмовою довідкою діючого постачальника або складеним з ним актом звірки взаєморозрахунків, або за наявності письмового дозволу діючого постачальника на перехід споживача до нового постачальника поставити природний газ споживачу в періоді, наступному після періоду постачання природного газу діючим постачальником» виключити;

2) розділ IV викласти в такій редакції:

«IV. Порядок зміни постачальника споживачем, що не є побутовим

1. Цей розділ Правил встановлює порядок зміни постачальника природного газу споживачами, що не є побутовими, крім випадків початку постачання природного газу постачальником «останньої надії» та зміни

споживачем, що не є побутовим, постачальника «останньої надії» на іншого постачальника.

2. Кожен споживач має право на вільний вибір постачальника шляхом укладення з ним договору постачання природного газу відповідно до умов та положень, передбачених цими Правилами.

Наявність спору між діючим постачальником і споживачем, що не є побутовим, який заявив про намір змінити постачальника, не є підставою для затримки в укладенні та виконанні договору постачання природного газу з новим постачальником. Зміна постачальника може відбуватися без засвідчення відсутності простроченої заборгованості за поставлений природний газ перед діючим постачальником.

Розірвання чи призупинення дії договору постачання природного газу не звільняє споживача, що не є побутовим, від обов'язку виконання фінансових зобов'язань за цим договором.

3. Споживач, який має намір змінити постачальника, повинен звернутись до нового постачальника із письмовою пропозицією про укладення договору постачання природного газу. Споживач повідомляє діючого постачальника про свій намір змінити постачальника, якщо це передбачено умовами договору постачання природного газу.

Відповідальність споживача за несвоєчасне повідомлення діючого постачальника про намір змінити постачальника визначається положеннями укладеного договору постачання природного газу з таким постачальником за їх наявності.

4. Постачальник природного газу, який отримав від споживача письмову пропозицію про укладення договору постачання природного газу, розглядає подані споживачем документи, визначені розділом II цих Правил, та приймає рішення про укладення або відмову в укладенні договору постачання природного газу.

З дня отримання новим постачальником від споживача письмової пропозиції про укладення договору постачання природного газу зміна постачальника повинна бути завершеною шляхом укладення договору постачання природного газу або письмової відмови в укладенні договору не пізніше ніж на 21 день з дня звернення споживача.

5. У випадку укладення договору постачання природного газу між новим постачальником та споживачем новий постачальник зобов'язаний закріпити (здійснити реєстрацію) споживача у власному Реєстрі споживачів на інформаційній платформі Оператора ГТС та забезпечити постачання природного газу з дати, яка визначається укладеним договором постачання природного газу.

При закріпленні (реєстрації) споживача новий постачальник визначає дату початку періоду постачання природного газу на інформаційній платформі Оператора ГТС відповідно до укладеного договору постачання природного газу, яка не може бути раніше ніж за 2 дні та не пізніше ніж 21 день з дня такого закріплення.

6. З дня закріплення (реєстрації) споживача у Реєстрі споживачів нового постачальника на інформаційній платформі Оператора ГТС діючий постачальник природного газу не має права ініціювати припинення (обмеження) постачання природного газу.

7. Договір постачання природного газу з діючим постачальником автоматично призупиняється в частині постачання природного газу з дня початку постачання природного газу новим постачальником, визначеного на інформаційній платформі Оператора ГТС.

У разі призупинення дії договору постачання природного газу відповідно до вимог цього пункту поновлення його дії можливе шляхом укладення відповідної угоди між постачальником та споживачем.

З метою забезпечення безперебійного постачання природного газу діючий постачальник постачає природний газ споживачу до останнього дня дії існуючого договору або його автоматичного призупинення відповідно до вимог цього пункту.

8. Споживач зобов'язаний здійснити повний остаточний розрахунок з попереднім постачальником.

Якщо до початку процедури зміни постачальника на об'єкт споживача було припинено (обмежено) постачання природного газу у зв'язку із наявною заборгованістю, реєстрація споживача новим постачальником на інформаційній платформі Оператора ГТС може здійснюватися після оплати всієї заборгованості перед постачальником, за ініціативою якого було припинено (обмежено) постачання природного газу.

9. Фактичне постачання природного газу новим постачальником здійснюється з дня початку періоду постачання природного газу, який визначається новим постачальником на інформаційній платформі Оператора ГТС згідно з умовами договору постачання природного газу.

10. Зміна постачальника в інформаційній платформі Оператора ГТС здійснюється в порядку, визначеному главою 5 розділу IV Кодексу газотранспортної системи, та з дотриманням вимог Закону України «Про ринок природного газу» та цих Правил щодо зміни постачальника.»;

3) у розділі VII:

підпункт 2 пункту 4 викласти в такій редакції:

«2) у разі якщо постачальник не забезпечив своєчасне включення споживача до власного Реєстру споживачів у погодженому зі споживачем періоді постачання (за умови, що споживачем не порушувались зобов'язання за договором постачання природного газу та попередній постачальник не ініціював припинення такому споживачу), споживач має право вимагати від постачальника відшкодування вартості недовідпущеного природного газу, яка обчислюється, якщо інше не передбачено договором, виходячи з обсягу та ціни природного газу, визначених договором постачання природного газу на відповідний період.»;

абзац перший підпункту 2 пункту 8 викласти в такій редакції:

«2) у разі якщо постачальник не забезпечив своєчасне включення споживача до власного Реєстру споживачів у погодженому зі споживачем періоді постачання (за умови, що споживачем не порушувались зобов'язання за договором постачання природного газу та попередній постачальник не ініціював припинення такому споживачу), споживач має право вимагати від постачальника відшкодування вартості природного газу, який було поставлено постачальником «останньої надії».».

Директор Департаменту із регулювання
відносин у нафтогазовій сфері

Олександр КОСЯНЧУК